

Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы
муниципаль бюджет гомуми белем учреждениесе
“ Норма урта гомуми белем мәктәбе”

«Әлифба бәйрәме»
(район күләмендә үткәрелгән чара)

Өзерләде: Гайнетдинова Энже Ягфәр кызы

2018ел

Алып баручы. Кадерле укучылар , хөрмәтле әти- әниләр, килгән кунаклар ! Бүген бездә зур бәйрәм- “Әлифба бәйрәме”! Әле 1 сентябрь иртәсендә генә мәктәп бусагасын тәүге тапкыр атлап кергән нәни дусларыбыз беренче жиңүләрен бәйрәм итәләр.

Әйе ,хәрефләрне тану , ижекләп укырга өйрәнү жиңел булмады. Әмма без тырыштык.

Хөрмәтле ата- аналар! Әлифба бәйрәме сезнең өчен зур тантана ул. Балаларыгызның ирешкән уңышларында сезнең дә өлешегез зур. Сезнең һәркайсыгызга шатлык –куанычлар, яңадан-яңа уңышлар теләм.

Әйе, балалар, сезгә хәрефләрне тану, алардан ижекләр,сүzlәр төзү, укырга өйрәнү бик жиңел булмады. Әмма сез тырыштыгыз, өйрәндегез. “Тырышкан табар, ташка кадак кагар “ , диләр бит безнең татар халкында. Булдырдыгыз! Бүген безнең класста һәр икегез дә укый беләсез. Сезне чын күңелдән бу жиңүегез белән котлыйм

Күчкәнме бу залга –дөнъяның бар яме.

Күңелләр түрәндә әлифба бәйрәме

Бу матур бәйрәмгә кушыл , дус, әйдәле

Дөнъяны гөрләтсен әлифба бәйрәме.

Жыр” Әлифба”

1 ук. Тышта ап-ак кар яуганда

Без жыелдык бәйрәмгә

Безнең шатлык эчкә сыймый

Сезгә ничек сөйләргә?

2ук. Бүген бездә зур тантана

Моңсу да ул, ямьле дә

Әлифбабыз китә бездән

Бу көн калыр хәтердә.

3ук. Алтын яуган көзгә көндә.

Тыйнак үттек класска,

Әлифбаны кулга алдык,

Әй сөендек шул чакта.

4ук. Бөтен хәрефләрне беләм

Алардан сүзләр тезәм

Тукталып уйлап куям

Мин бит өйрәндем диям

5ук. Хәрефләрне тиз өйрәндек,

Сүзләр төзеп уйнадык.

Көн дә иртән сагынып килдек,

Мәктәптән без туймадык

бук. Язарга да өйрәндек
Ручка тотып кулларга
Хәрефләрне тездек без
Тигез матур юлларга

7ук. Күтәренке күңелләр
Бар да көләч шат бүген
Күктә кояш елмая
Яшерә алмый шатлыгын

8ук. Жырлайсы килеп кенә
Тора барыбызның да
Көтеп алган бәйрәме
Бүген һәммәбезнең дә.

9ук. .Бу матур бәйрәмгә
Кушыл дус әйдәле
Мәктәпне гөрләтсен
әлифба бәйрәме

(Ашыгып **Дим-димыч,нолик,шпуля** килеп керәләр.)
Дим-димыч Без ялгышмадыкмы икән? Безнең Әлифба бәйрәменә
ашыгуыбыз иде.

Укытучы. Нәкъ бәйрәмнең үзенә килеп кердегез. Әйдәгез, кунаклар, түрдән
узыгыз.

Дим-димыч,Нолик,Шпуля. Әссәламегаләйкем, мөхтәрәм укучылар,
бәйрәмегез мөбарәк булсын!

Дим-димыч Мин –, Шук малай,
Үткен малай, Ут малай!

Мин бик уңган,Өлгер мин!

Юк – бар белән көлдермим!

Бик тапкыр мин!Жыйнак мин!

Мин, мин,Мин бик тыйнак мин!

Дим-димыч.Ә мин – **Дим-димыч.**Исемемә карамагыз, мин сезнең хакта күп
беләм. Монда иң зирәк, иң акыллы балалар жыелган, үзләре укый да, яза да
беләләр дип ишеттек без, әйе бит, **Нолик.**

Нолик-Әйе, Дим-димыч дус.Балалар ,менә сезнең тапкырлыкны,
Әлифбаны ничек белүегезне сынап карыйк әле без.

Чиратлап сорыйлар

-Беренче өйрәнгән хәрефегез?

-Д битендә нинди хайван ясалган?(дөя)

- Кайсы хәрефләр 2 аваздан тора?(я,ю,е,ё)

- Күп белсәгез, әйтегез әле, татар алфавитында ничә хәреф?

Укучы. Әлифбадагы хәрефләрне рәттән беләбез без. Ул алфавит дип атала. Татар алфавитында 39 хәреф бар

Шпуля. (зур шарга күрсәтеп). Укучылар, ә бу нәрсә? Шар дисезме? Шаргына түгел бу, серле шар! Серә аның эчендә, кем эчендәге язуны ала, ул серне дә ача!

Нолик, укучылыр янына килеп, шарны күрсәтеп йөри, балалар шартлата алмыйлар)

Нолик

Әфсен, төфсен
Шайтан үтсен,
Жилләр иссен,
Төтен чыксын,
Шар серен ачсын!

(Шарны шартлата, идәнгә язу килеп төшә.)

Укытучы. Чү, укучылар, монда нәрсәдер язылган, кем укып бирә алыр икән аны?

Укучылар. Мин! Мин! Мин!

(Шардагы язуга табышмаклар язылган, укучылар укыйлар, җавапларын табалар)

Күрешергә кулы юк,
Сөйләшергә теле юк,
Аның белән күрешмәгән,
Киңәшмәгән кеше юк.

(китап)

Күрсәтергә юк кулы,
Эндәшергә юк теле,
Зирәклекне, тырышлыкны
Күрсәтеп тора үзе.

(“5“ ле билгесе)

Дим-димыч: Молодцы балалар сез бик күп беләсез икән. Киләчәктә дә шундый тырыш, тапкыр белемле булыгыз.

Шпуля, Нолик : Уңышлар сезгә , сау булыгыз

Леопольд белән Тычкан керә.

Леопольд: Ай-яй-яй... Нишләттең?! Минем Әлифбамны нишләттең?..

(Сәхнәгә “**Леопольд белән Тычкан**” мультфильмы геройлары **Леопольд белән Тычкан керә.**). Леопольдның кәефе юк, ул моңсу, ә Тычкан эче катып көлә-көлә ертылган Әлифба китабын күтәреп Леопольд артыннан йөгәрә.

Алып баручы Леопольдны туктатып:

-Кара эле, Алия, бу безнең барлык балалар да телевизордан яратып карый торган **Леопольд белән Тычкан** түгелме соң?

-Әйе шул, нәкъ үзләре! Исәнмесез, **Леопольд белән Тычкан**, кайлардан килеп чыктыгыз бу якларга?

-И, кешеләр, мин сезгә зур ярдәм сорап килдем бит эле. Зинһар, **Тычканга** китапларны ертырга ярамаганлыгын аңлатыгыз. Нинди кадерле, бердәнбер китабым “Әлифба”ны әрәм итте бит!

(**Тычкан** көлә генә) Әрәм иттем, әрәм иттем!

Укучылар (Тычканны туктатып, шигыр сөйлиләр. Һәр укучының кулында АЗ форматында ясалган “әлифба” сүзенең хәрефләре. Хәзер алар сөйләячәк шигыр куплетлары шул Әлифба сүзен тезергә тиеш.

Беренче укучы кулына “Ә” хәрефе язылган плакатны тотып, Тычканга карап:

Әгәр ертсаң китапны

Ул үпкәләр бит сина.

Алай эшли күрмә, зинһар,

Китап алгач кулыңа!

Икенче укучы “Л” хәрефен күрсәтеп:

Ләкин шуны истә тот:

Укырга өйрән син дә.

Әлифба ул изге китап

Һәрвакыт тот исеңдә!

Өченче укучы “И” хәрефен тотып:

Инде аңлагансыңдыр,

Әлифбаның кадерен.

Тик Әлифба ачар сиңа

Бу дөньяның бар серен!

(Өлеге 3 бала залга карап, хәрефләрне тотып басып торалар, алар төзегән сүзләрдән “ӘЛИ” ижеге килеп чыкты).

Леопольд: Аңладыңмы син **Тычкан**?

Тычкан (гажәпләнеп) Әйе-әйе, аңладым-...бугай....(янәдән үз роленә кайтып, көлә башлай) Әй, аю, кил эле монда! (боера) Ни өчен бу китаптагы рәсемдәге куян бер генә колаклы, ә???

Леопольд (моңсу гына): Чөнки аның икенче колагы ясалган жирен син ертып алдың!

Тычкан: Алайса, моны хәзер үк төзәтергә кирәк!(Ручка алып, китапка куян колаклары ясый башлай, шулчак укучылар аны тагын туктатып кала):

Дүртенче бала “Ф” хәрефен күрсәтеп:

Фикереңне хупламыйм,

Яле, Тычкан, бул сакчыл!

Китап бит сиңа карата

Ярдәмче һәм кунакчыл!

Бишенче бала “Б” хәрефен күрсәтеп:

Битләренә каләм белән

Беркайчан да язма син!

Китапларда үзеңнән сон

Тап эзләре калмасын!

Алтынчы бала “А” хәрефен күрсәтеп:

Ахыр чиктә шуны әйтәм:

Укырга өйрән инде!

Әлифбага күңелең сал,

Хөрмәт ит үз-үзеңе.

Леопольд: Аңладыңмы, **Тычкан** дустым?

Дөрөс сөйли балалар.

Чөнки инде алар зурлар,

Әлифба укыганнар!

(**Тычкан** шаккатып укучылар күрсәтеп торган “Әлифба” сүзен кычырып укый):

Әә...лиии...фффбббб...ааа.... Әлифба! Әлифба! Сүз килеп чыкты!!!

(шатланып көлө)

Кара әле чынлап та кызык икән китап укуы...

Сезнең сүзләрне һичшиксез

Тыңлармын мин бу юлы!

Рәхмәт сиңа Леопольд дустым,

Мине монда китердең

Ә балалар минем начар

Гадәтләрне бөтерде!

Укуга күңелем салам

Бүгеннән башлап мин дә!

Ә син Леопольд дус,тырыш мине

Укырга өйрәтергә.

Тычкан- Әйдә,балалар сезнең белән уйнап алабыз.

Леопольд –Әх дусларым,рәхмәт сезгә,бик тә ярдәм иттегез!Хәзер без сезнең рөхсәт белән без өйгә кайтыйк инде ,ярыймы?

Тычкан- Эйе рәхмәт дусларым!Мин хәзер өйгә кайткач әлифбаның ертылган битләрен ябыштырып куячакмын,аны матур итеп тышлаячакмын һәм укырга өйрәнәчәкмен! Шулай бит Леопольд.

Леопольд -Шулай шул тычкан.

Тычкан.Әйдә ,киттек тизрәк,укырга өйрәт мине. Минем дә белемле буласым килә.

Леопольд -Сау булыгыз дусларым

Әлифба һәм Азбука керә.

- Әлифба.

Мин - Әлифба, танийсызмы,

Танымыйм дип тормыйсызмы?

Юктыр, юктыр, ышанам,

Сезне күреп шатланам.

Исемдә һәрберебезнең
Күңелле йөзләрегез.
Яхшы дигәч, укытучыгыз,
Елмайды күзләрегез.
Хәзер инде зур кешеләр,
Балалар, булдыгыз сез.
Төрле-төрле китапларны
Яратып укырсыз сез.
Ул китаплар бик күп төрле,
Анда барсы язылган,
Елгалар һәм диңгезләр,
Жир дә түгәрәк икән.
Күк йөзенең юк чите,
Космонавтлар белде,
Яңгыр, яшен, күк күкрәүләр,
Бар да могжиза икән.
Машинистлар, тегүчеләр,
Пешекчеләр, тимерчеләр,
Урманчылар, шахтерлар,
Космонавт, актерлар,
Трактористлар, врачлар,
Жырчылар, савымчылар-
Барысы да кайчандыр
Беренчегә кергәннәр.
Парта артына утырып,
Әлифба укыганнар.

Минем кадерле нәни дусларым, хөрмәтле әти-әниләр, мөхтәрәм кунаклар!
Бүген без укучы гомерендә бер генә тапкыр була торган бәйрәмгә жыелдык.
Әле кайчан гына 1 сентябрьне бөтен гаиләгез белән көтеп алган идегез. Тәүге
мәртәбә мәктәп бусагасына атлап кергән нәни дусларым бүген белем
дөньясындагы беренче жиңүләрен бәйрәм итә. Сөзгә хәрефләрне тану,
алардан ижекләр, сүзләр төзү, укырга өйрәнү жиңел булмады. Әмма сез
югалып калмадыгыз, тырыштыгыз, өйрәндегез.

Менә хәзер мин сезнең тапкырлыгыгызны һәм зирәклегегезне тикшереп
карыйм әле. Минем алып килгән сорауларыма җавап биреп карагыз әле.

- Нинди аваздан сүз башланмый?(ң)
- Тавышсыз хәрефләр (ь, ъ)
- Татар телендә авазлар ничә төркемгә бүленә? (2: тартыклар, сузыклар)
- Шаян куян тактага нинди сүзләр язган?(яшел, яшен)
- Шигырьне дәвам итик: Көңнәр якты булсын өчен, әни кирәк!...
- Хәзер укылачак шигырь кайсы хәреф битендә?

АЗБУКА СӨЙЛИ

Только в школу вы пришли –
Встретились мы с вами.
Дни учебы потекли,
Стали мы друзьями
Научил я вас, ребята,
И письму, и чтению,
Дружбе крепкой и труду,
А еще терпению.
Вас сегодня не узнать!
Стали бойко вы читать.
Очень грамотными стали,
Поумнели, возмужали.
И хочу сказать сейчас:
Очень рад,, друзья, за вас!

АЗБУКА Для начала отгадайте мою загадку.

Тридцать три богатыря
На страницах букваря.
Мудрецов, богатырей
Знает каждый грамотей.

Дети. Буквы!

АЗБУКА Сколько же букв в русском алфавите?

Дети. Тридцать три.

Букварь. Какой буквы не хватает между соседями? З_РАВ_Т_У Ш_О_А
(Названная буква становится на место.)

Букварь. Молодцы, буквы поставили правильно, но фраза написана с ошибками. Чего не хватает?

Дети. Запятой и восклицательного знака.

(Дети выстраивают полную фразу: «Здравствуй, школа!»)

Игра "Угадай сказку"

С букварем шагает в школу
Деревянный мальчуган
Попадает вместо школы
В полотняный балаган.
О ком эта сказка? (о Буратино)

Многим долго неизвестный,
Стал он каждому дружкой.
Всем по сказке интересной
Мальчик-луковка знаком.
Очень просто и недлинно
Он зовется...
(Чиполлино, а не Буратино),

Появилась девочка в чашечке цветка,

А была та девочка чуть больше ноготка.
В ореховой скорлупке девочка спала.
Вот какая девочка, как она мала.
Кто читал такую книжку?
Знает девочку-малышку?
(*Дюймовочка*)

Девочка хорошая по лесу идет,
Но не знает девочка, что опасность ждет.
За кустами светится пара злющих глаз.
Кто-то страшный встретится девочке сейчас.
(*Красная Шапочка и серый волк*)

Сидит в корзине девочка
У мишки за спиной,
Он сам, того не ведая
Несет её домой.
Ну, отгадал загадку?
Тогда скорей ответь!
Название этой сказки ...
(*"Маша и медведь"*)

Всех на свете он добрей,
Лечит он больных зверей,
И однажды бегемота
Вытащил он из болота,
Он известен, знаменит,
Это доктор...

Мылом, мылом, мылом, мылом
Умывался без конца,
Смыл и ваксу и чернила
С неумытого лица.
До сих пор лицо горит!
Кто он?...
(Мойдодыр, а не Айболит),

Укытучы. Әйдәгез әле без дә Әлифбаның һәм Азбуканың безне нәрсәгә өйрәткәнен күрсәтеп китик.

11 укучы
Әлифбада утыз тугыз
Хәрефне без өйрәндек,
Жырлар итеп жырладык та,
Шигырь итеп сөйләдек.

12укучы

За окном снежинки пляшут,
Сказки зимние даря,
Новый праздник в первом классе –
Это праздник Букваря

13укучы

Хәреф безгә юлны ачты
Әкиятләр иленә.
Шигырьләр һәм хикәяләр
Өйрәндек без тиз генә.

14укучы

Весь букварь мы одолели,
Потрудились мы не зря.
Здравствуй, праздник!
Школьный праздник!
Славный праздник Букваря!

15укучы

Сәнгатьле итеп сөйләргә,
Аңлаешлы укырга,
Табышмаклар чишәргә
Өйрәттең син, Әлифба.

16укучы .

Ничего на свете лучше нету
Чем прочесть журнал или газету,
Двадцать первого столетия дети,
Мы освоим сайты в Интернете!

17укучы

Кызларны ул зур ярдәмче,
Булышчы булсын диде.
Эшлэгән һәрбер эшләре
Елмаеп торсын диде.

18 укучы

. И директор наш, ребята,
С букварём ходил когда - то,
И учительница наша...
Все ходили в первый класс -
Наша очередь сейчас.

19 укучы

Ә малайларга Әлифба
Өйрәтте житез булырга.
Батыр, кыю кешеләрдән
Үрнәк алып торырга.

20 укучы

. Много с буквами хлопот,
Уж такой они народ.
Но когда с умом, толково
Их построишь в четкий ряд,
– Превратятся буквы в слово
И с тобой заговорят

21 укучы

Өйрәтте Әлифба безне
Табигатьне сөяргә.
Кечкенә дусларыбызга
Бул син, дустым, дияргә.

22 укучы

В классе заняты все делом
От звонка и до звонка.
Только жаль, что перемена
В школе очень коротка

23 укучы:

Мин үсә-үсә буйга житәрмен,
Бәлки юлларым китәр еракка
Таулар үтәрмен, сулар кичәрмен
Сине онытмам дустым әлифба

24 укучы:

Как хорошо умет читать,
Не надо к маме приставать,
Не надо бабушку трясти:
«Прочти, пожалуйста, прочти!»
Не надо умолять сестрицу:
«Ну, прочитай ещё страницу...»
Не надо ждать, не надо звать
А можно взять и прочитать!
Жыр: “Букварь”

25 укучы:

Талпына безнең күңелләр,
Бер сүз кабатлый телләр:
Бергә: Мең рәхмәт, Мең рәхмәт,
Кадерле Әлифба

“Әлифба”

Менә, дуслар, минем сездән
Китәр сәгатем җитте.
Яратыгыз әти-әнине,
Сөекле туган илне.
Әти-әни җир йөзәндә
Иң кадерле кешеләр,
Туган илне икенче төрле
Ватаным минем, диләр.
Уңышлар теләп калам мин
Зур үсегез һәммәгез,
“5” ле белән дус булыгыз,
“2” ле эләктермәгез!

Әлифба Менә миңа китәр вакыт та җитте. Мин сезнең тырышып укуыгызны
һәм әлифбаны онытмавыгызны теләм. Минем урынга “Әдәби уку” калыр. Ул
сезнең дуслыгыгыз булыр.

Азбука-Молодцы, первоклассники! Читать научились, подружились, умеете
составлять слова и рассказы, хорошо поете и играете. А сейчас наступает
грустная и торжественная минута. Я прощаюсь с вами навсегда.

Бергә. Рәхмәт сиңа, Әлифба һәм Азбука

Хуш, хуш, Әлифба, Азбука

“Әдәби уку” **көрә**-Исәнмесез балалар. Мин Әдәби уку булам.

“Әдәби уку” –

Исәнмесез, минем матур,
Сөекле дусларым.
Тырышып укучы
Кызларым, улларым.
Әлифба бәйрәмен
Мин котлыйм ихластан
Афәрин, дусларым,
Уңгансыз һәр яктан.
Көттем мин бергәләп
Укыр көн җиткәнән.
Мин әле өр- яңа
Бер тапсыз битләрем.
Килдем мин никадәр
Җыр, шигырь, хикәя,
Мәкальләр күтәрәп.
Май ае беткәнче
Укырга җитәрлек.

Тап кына жавабын
Табышмак ничаклы.
Тик менә үтенеч -
Таплама китапны.

Күрәм, Әлифбаны яхшы өйрәнгәнсез,
Матур итеп жырлыйсыз
Әдәби укуны яратсагыз
Тагын да күп белерсез

Минем белән сөйләшеп
Минем белән серләшеп
Бик күп айлар үтәрсез
Хыялыгызга житәрсез.

Нәни дусларым! Мин бик бай.
Мине укып чыгу өчен зур тырышлык кирәк.

Балалар бергә Тырыш булырга ,ялкауланмаска,артта калмаска
Сезнең алда сүз бирәбез:Тырышып укырга.

“Әдәби уку” – Рәхмәт дусларым. Әхәзергә сау булып торыгыз. Кабат очрашканга кадәр.

1 укучы:
Татар теле - анам теле,
Изге туган тел.
Бишек жыры белән көйләп
Назлый торган тел.

ЖЫР: ТУГАН ТЕЛ.

Укучыларны бәйрәм белән ата – аналар, мәктәп дирекциясе, кунаклар
тәбрик итә, бүләкләр тапшыралар.

Аннан соң концерт номерлары була. Ә соңыннан балалар, кунаклар белән
бергәләп, чәй табынына утыралар.

Әлифба бәйрәме

Гайнетдинова Э.Я.

2015ел